

Ljubljana 2010

MADŽARŠČINA KOT DRUGI JEZIK

DVOJEZIČNA SLOVENSKO- -MADŽARSKA GIMNAZIJA

Predmetni izpitni katalog za splošno maturo ◀

Predmetni izpitni katalog se uporablja od spomladanskega izpitnega roka **2012**, dokler ni določen novi. Veljavnost kataloga za leto, v katerem bo kandidat opravljal maturo, je navedena v Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno maturo za tisto leto.

Državni izpitni center

ric

KAZALO

1	UVOD.....	5
2	IZPITNI CILJI	6
2.1	Splošni cilji.....	6
2.2	Konkretni cilji	6
3	ZGRADBA IN OCENJEVANJE IZPITA	8
3.1	Shema izpita.....	8
3.2	Tipi nalog in ocenjevanje.....	9
3.3	Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov	10
4	IZPITNE VSEBINE IN CILJI	15
4.1	Tematski sklopi	15
4.2	Sporazumevalni nameni.....	18
4.3	Jezikovne zmožnosti in jezikovno znanje	19
4.4	Izbor umetnostnih besedil in tematski sklop iz književnosti	22
4.5	Seznam umetnostnih besedil za ustni izpit	22
5	PRIMERI NALOG ZA PISNI IZPIT	23
5.1	Naloge zaprtega tipa	23
5.2	Naloge polodprtega tipa	25
5.3	Naloge odprtega tipa	29
6	USTNI IZPIT	32
6.1	Primeri nalog za ustni izpit	32
7	KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI	34
8	LITERATURA.....	35

1 UVOD

Predmetni izpitni katalog za splošno matura Madžarščina kot drugi jezik, dvojezična slovensko-madžarska gimnazija (v nadaljnjem besedilu katalog) vključuje vse sestavine, ki jih predpisuje Zakon o maturi ter temelji na sklepih Državne komisije za splošno matura (v nadaljevanju DK SM) o strukturi izpitov in predmetnih izpitnih katalogov, opredeljenih v veljavnem *Maturitetnem izpitnem katalogu za splošno matura*. Izpitne vsebine in cilji so usklajeni z veljavnim učnim načrtom.¹

Katalog je namenjen tistim kandidatom² dvojezične gimnazije, ki želijo kot izbirni predmet pri splošni maturi opravljati izpit iz madžarščine kot drugega jezika. Hkrati omogoča pripravo na izpit tistim kandidatom, ki želijo na podlagi svojih jezikovnih zmožnosti opravljati izpit splošne mature iz madžarščine kot drugega jezika.

V katalogu so navedeni cilji izpita in njegova zgradba, tipi izpitnih nalog in njihovo ocenjevanje, merila ocenjevanja, deleži posameznih taksonomskih stopenj, izpitne vsebine in cilji (tematski sklopi, sporazumevalni nameni, jezikovna usposobljenost, poznavanje in raba jezika, poznavanje književnosti) ter primeri nalog za ustni in pisni izpit.

Katalog je kažipot pri pripravi na izpit splošne mature za kandidate in tudi za učitelje.

¹ Dr. Anna Forgács et al.: Učni načrt. Madžarščina kot drugi jezik: gimnazija; dvojezična (slovensko-madžarska) gimnazija. Obvezni predmet in matura. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Ljubljana: 2008. Sprejeto na 110. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 14. 2. 2008.

² V predmetnem izpitnem katalogu uporabljeni samostalniki moškega spola, ki se pomensko in smiselno vežejo na splošna, skupna poimenovanja (npr. kandidat, ocenjevalec), veljajo tako za osebe ženskega kot moškega spola.

2 IZPITNI CILJI

2.1 Splošni cilji

Sporazumevanje v drugem (tujem) jeziku – sposobnost razumevanja, izražanja in vrednotenja pojmov, misli, čustev in mnenj v ustni in pisni obliki v sklopu različnih družbenih in kulturnih dejavnosti (izobraževanje, delo, družinsko življenje, prosti čas) ter v skladu s potrebami posameznika – vsebuje predvsem sporazumevalne elemente v maternem jeziku.

Kandidati pri izpitu splošne mature dokazujejo zmožnost slušnega in bralnega razumevanja, zmožnost govorjenja in pisanja ter poznavanja in rabe jezika. Izpit splošne mature meri usvojitve tistega znanja in veščin, ki so potrebni za zagotavljanje ustrezne jezikovne in sporazumevalne zmožnosti pri posameznikovem družbenem delovanju in opravljanju dela.

Izpit iz madžarščine kot drugega jezika meri znanje kandidatov na ravni jezikovnih zmožnosti B2+.

2.2 Konkretni cilji

Izpit iz madžarščine kot drugega jezika z zunanjim in notranjim preverjanjem ugotavlja kandidatove zmožnosti in znanje.

Kandidat svoje znanje in zmožnosti dokazuje:

- v zunanjem delu izpita:
 - z razumevanjem besedil (slušno in bralno razumevanje);
 - s poznavanjem in rabo jezika;
 - s tvorjenjem kratke besedilne vrste;
 - s tvorjenjem daljšega esejskega besedila;
- v notranjem delu izpita:
 - pri ustnem izpitu.

Kandidat pri razumevanju besedil dokazuje, da je sposoben:

- razumeti zahtevnejša poslušana in pisana besedila v obliki monologa (vsakdanja; javna in publicistična besedila), poslušana besedila v obliki dialoga (vsakdanji govorni položaji; besedila, ki obravnavajo zahtevnejše teme) in različne zvrsti publicističnih besedil;
- rešiti ustne in pisne naloge na podlagi poslušanega ali prebranega umetnostnega oziroma neumetnostnega besedila ter se zna v besedilih orientirati.

Kandidat pri poznavanju in rabi jezika dokazuje, da je sposoben:

- uporabiti usvojeno znanje iz glasoslovja, oblikoslovja, pomenoslovja, skladnje, besediloslovja, pravopisa in pravorečja.

Kandidat pri tvorjenju kratke besedilne vrste dokazuje, da je sposoben:

- tvoriti zahtevnejša vsakdanja, javna in uradna besedila;
- upoštevati zahteve glede tvorbe, zgradbe in sloga besedilnih vrst.

Kandidat pri tvorjenju daljše besedilne vrste dokazuje, da je sposoben:

- na podlagi prebranega književnega besedila (književnih besedil) po danih navodilih napisati daljše esejsko besedilo;
- uporabiti pri tvorjenju besedila usvojeno jezikovno, pravorečno in pravopisno znanje.

Kandidat pri ustnem delu izpita dokazuje, da je sposoben:

- vključiti se v pogovor o vsakdanjih in zahtevnejših temah, ga začeti, voditi in zaključiti;
- razumljivo predstaviti in razčleniti izvorno besedilo in/ali obravnavano temo ter o njima prepričljivo izraziti svoja stališča in vtise;
- pripovedovati vsebino literarnih del in po danih navodilih razčleniti prebrana besedila;
- v danem sporazumevalnem položaju začeti oziroma nadaljevati igro vlog in sodelovati v vodenem situacijskem pogovoru;
- v ustni obliki prevesti in povedati slovensko besedilo v madžarskem jeziku;
- zadostiti merilom poznavanja in rabe jezika ter govoriti z ustreznim naglaševanjem in intonacijo;
- sporazumevalnemu položaju primerno izbrati jezikovna sredstva in jih uporabiti.

3 ZGRADBA IN OCENJEVANJE IZPITA

Izpit je sestavljen iz zunanega (pisnega) in notranjega (ustnega) dela. Ocenjevanje pisnega dela je zunanje in znaša 80 % skupnega števila doseženih točk pri izpitu. Ocenjevanje ustnega dela je notranje in znaša 20 % skupnega števila doseženih točk pri izpitu. V skladu s tem pisni izpit ocenijo zunanji ocenjevalci, ustnega pa izpraševalci, ki so člani šolskih izpitnih komisij. Pisni izpit traja 175 minut, ustni pa do 20 minut. Kandidat ima pravico do 15-minutne priprave na ustni izpit.

3.1 Shema izpita

► Pisni izpit – zunanji del izpita

Izpitna pola	Naslov	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje	Pripomočki
1 A	Bralno razumevanje	30 minut	10 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik
1 B	Poznavanje in raba jezika	40 minut	25 %		
1 C	Tvorjenje kratke besedilne vrste	20 minut	10 %		
2	Slušno razumevanje	do 20 minut	10 %	zunanje	nalivno pero ali kemični svinčnik, madžarsko-slovenski in slovensko-madžarski slovar
3	Daljše esejsko besedilo	65 minut	25 %		
Skupaj		175 minut	80 %		

Po zaključku pisanja Izpitne pole 1, tj. pred začetkom pisanja Izpitne pole 2, je 30-minutni odmor.
Po zaključku pisanja Izpitne pole 2, tj. pred začetkom pisanja Izpitne pole 3, je 5-minutna prekinitev.

► Ustni izpit – notranji del izpita

Naslov	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1. Igranje vlog ali pogovor na podlagi vizualne oz. verbalne iztočnice ali pogovor o kandidatovem zanimanju, prepričanju, doživetjih	do 5 minut	5 %	notranje
2. Vodeni pogovor o neki (v šoli) obravnavani temi ali književnem besedilu	do 10 minut	10 %	
3. Interpretacija krajšega slovenskega besedila v madžarščini	do 5 minut	5 %	
Skupaj	do 20 minut	20 %	

3.2 Tipi nalog in ocenjevanje

► Pisni izpit

Izpitna pola (IP)	Tip naloge	Število nalog	Ocenjevanje
1 A	Naloge zaprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge alternativne izbire (izbira med DA/NE)– naloge izbirnega tipa (podčrtovanje/obkrožanje pravih odgovorov med več možnostmi)– naloge dopolnjevanja (izpolnitev pregledni)– naloge kratkih odgovorov (zapis dejstev)– naloge urejanja (razvrščanje povedi, odstavkov)– naloge povezovanja (delov besedila) Naloge polodprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge daljših odgovorov	od 3 do 5 strukturiranih nalog z večjim številom vprašanj zaprtega in polodprtega tipa	vsaka naloga od 6 do 12 točk do 30 točk
1 B	Naloge zaprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge izbirnega tipa (podčrtovanje/obkrožanje pravih odgovorov med več možnostmi)– naloge dopolnjevanja (npr. izpolnjevanje praznih mest v besedilu z besedami oziroma besednimi zvezami)– naloga kratkih odgovorov (tvorba besed, dokončanje povedi) Naloge polodprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge krajših odgovorov (tvorba povedi, prevajanje oz. dajanje informacij v madžarščini na podlagi slovenskega besedila, pojasnjevanje)	od 8 do 12	vsaka naloga od 2 do 12 točk do 50 točk
1 C	Naloga odprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste	1	do 20 točk
Skupaj IP 1		do 18	100 točk
2	Naloge zaprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge alternativne izbire (izbira med DA/NE)– naloge izbirnega tipa (podčrtovanje/obkrožanje pravih odgovorov med več možnostmi)– naloge dopolnjevanja (izpolnitev pregledni)– naloge kratkih odgovorov (zapis dejstev) Naloge polodprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– naloge krajših in daljših odgovorov	2 strukturirani nalogi z več vprašanji zaprtega in polodprtega tipa	vsaka naloga od 8 do 12 točk do 20 točk
Skupaj IP 2		2	20 točk
3	Naloga odprtega tipa: <ul style="list-style-type: none">– daljše esejsko besedilo na podlagi predpisanega tematskega sklopa/književnega(ih) besedil(a) (določitev teme, umestitev odlomka v književno besedilo; umestitev književnega dela v obdobje; oznaka junakov, razčlenjevanje; izražanje lastnih stališč; aktualizacija sporočila)	1	do 25 točk
Skupaj IP 3		1	25 točk

Navedeni so samo nekateri tipi nalog zaprtega in polodprtega tipa, v izpitnih polah 1 in 2 pa se lahko poleg njih uporabljajo tudi drugi.

Pri Izpitni poli 1 A kandidat na podlagi 2 oziroma 3 prebranih besedil reši od 3 do 5 nalog.

Pri Izpitni poli 1 B kandidat reši od 8 do 12 nalog. Pravopis merimo v sklopu naštetih nalog.

Pri Izpitni poli 1 C kandidat reši eno nalogo v eni izmed stalnih oblik sporočanja. Ustreznost glede besedilne vrste in vsebine: 9 točk, jezikovna pravilnost: 8 točk, zgradba: 3 točke.

Pri Izpitni poli 2 kandidat na podlagi dveh poslušanih besedil (monolog in/ali dialog) reši dve strukturirani nalogi.

Pri Izpitni poli 3 kandidat reši eno nalogo. Ustreznost glede besedilne vrste in vsebine: 12 točk, jezikovna pravilnost: 10 točk, zgradba: 3 točke.

► Ustni izpit

Tip naloge	Ocenjevanje
Igranje vlog ali pogovor na podlagi vizualne oz. verbalne iztočnice ali pogovor o kandidatovem zanimanju, prepričanju, doživetjih	5 točk
Vodeni pogovor o neki (v šoli) obravnavani temi ali književnem besedilu	10 točk
Interpretacija krajšega slovenskega besedila v madžarščini	5 točk
Skupaj	20 točk

3.3 Merila ocenjevanja izpita in posameznih delov

Pri pisnem izpitu z različnimi tipi nalog ocenimo to znanje in zmožnosti:

- bogatost besedišča, poznavanje in rabo jezikovnih struktur, uporabo ključnih pravopisnih pravil;
- razumevanje prebranega in poslušanega besedila (bralno in slušno razumevanje);
- tvorjenje krajše neumetnostne besedilne vrste;
- poznavanje, razčlenjevanje, interpretacijo in ocenjevanje književnega besedila; tvorjenje daljšega esejskega besedila na podlagi književnega dela (književnih del).

Pisni izpit, ki je ocenjen zunanje, prinaša 80 % končne ocene izpita splošne mature. Ob vsaki nalogi v izpitni poli je navedeno število možnih točk. Ocenjevanje nalog podrobneje opredeljujejo navodila za ocenjevanje.

Pri ustnem izpitu kandidat dokazuje, da je sposoben:

- tvoriti monolog in sodelovati v dialogu;
- dati jasen in natančen opis v okviru najrazličnejših tem;
- predstaviti svoja doživetja, izraziti občutke in odzive;
- pripovedovati zgodbe, opisati resnične ali umišljene dogodke;
- predstaviti vsebino v šoli obravnavanih besedil in književnih del;
- povzeti vsebino književnih in dokumentarnih besedil, izraziti svoja stališča in odgovoriti na postavljena vprašanja;
- razčleniti književna dela;
- jasno utemeljiti svoje mnenje s primeri;
- tekoče, govornemu položaju primerno odgovarjati na porajajoča se vprašanja;
- vzpostaviti družbene odnose;
- formalno in neformalno izražati stališča;
- v madžarščini razlagati slovensko besedilo.

Pri ustnem izpitu je poudarek na učinkovitem sporazumevanju, utemeljevanju in jezikovnem zavedanju. Kandidat se pri izpitu odziva na trditve in vprašanja, tako pa usmerja potek pogovora.

Povedi povezuje smiselno, učinkovito uporablja kohezijske elemente besedila, utemeljuje in poudarja najpomembnejše misli.

Ustni izpit, ki je ocenjen notranje, prinaša 20 % končne ocene izpita splošne mature. Posamezne dele ustnega izpita ocenimo s številom točk, določenim v katalogu.

3.3.1 Deleži taksonomskih stopenj

Delež taksonomskih stopenj	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Izpitna pola 3	Ustni izpit
I. poznavanje	7 %	2 %	5 %	6 %
II. razumevanje in uporaba	32 %	6 %	12 %	10 %
III. analiza, sinteza in vrednotenje	6 %	2 %	8 %	4 %

3.3.2 Merila ocenjevanja posameznih delov izpita

PISNI IZPIT

► Izpitna pola 1 – Bralno razumevanje (del 1 A), Poznavanje in raba jezika (del 1 B) in Tvorjenje kratke besedilne vrste (del 1 C)

Ob vsaki nalogi v delu 1 A je navedeno število možnih točk. Točkovanje nalog podrobneje opredeljujejo navodila za ocenjevanje.

Ob vsaki nalogi v delu 1 B je navedeno število možnih točk. Točkovanje nalog podrobneje opredeljujejo navodila za ocenjevanje.

Krajši pisni sestavek dela 1 C ocenimo po teh merilih:

- **ustreznost glede besedilne vrste in vsebine** (9 točk): upoštevanje zahtevanih informacij; ustreznost vsebine glede na komunikacijski položaj; koherentnost; jasnost in razumljivost sporočila; jezikovna raven; ustreznost besedilne vrste;
- **jezikovna pravilnost** (8 točk): ustreznost izbire jezikovnih sredstev, oblikoslovna in skladenjska pravilnost, upoštevanje pravopisnih pravil;
- **zgradba** (3 točke): ustreznost členitev besedila (zunanja in notranja členitev glede na besedilno vrsto); ustreznost glede dolžine sestavka, urejenost rokopisa.

Merila ocenjevanja

1. Ustreznost glede besedilne vrste in vsebine

Število točk	Merila
8–9	Besedilo glede vsebine in besedilne vrste v celoti ustreza zahtevam naloge. Vsebuje zahtevane informacije oziroma navaja dodatne ustrezne informacije. Sporočilni namen je dosežen.
6–7	Besedilo kljub manjšim pomanjkljivostim glede besedilne vrste in/ali vsebinskim pomanjkljivostim ustreza zahtevam naloge. Sporočilni namen je dosežen.
4–5	Besedilo ustreza zahtevam naloge, vendar je sporočilo zaradi pomanjkljivosti glede besedilne vrste in/ali vsebinskih pomanjkljivosti ponekod manj jasno ali razumljivo. Sporočilni namen je dosežen.
2–3	Zahtevam glede besedilne vrste ali vsebine besedilo ustreza le deloma. Sporočilni namen je dosežen le delno.
1	Besedilo le delno ustreza nalogi glede besedilne vrste in vsebine. Sporočilni namen ni dosežen.

0 Besedilo ni v skladu z zahtevano temo oz. kandidat ni napisal besedila.

2. Jezikovna pravilnost

Število točk	Merila
8	Besedilo v celoti oz. skoraj v celoti ustreza leksikalnim, oblikoslovnim in skladenjskim zahtevam. Ne vsebuje večjih pravopisnih napak.
6–7	Besedilo vsebuje nekaj manjših leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak, vendar ne otežujejo razumevanja sporočila. Ali: besedilo je brez napak, vendar kandidat ni uporabljal nobenih kompleksnih jezikovnih struktur.
4–5	Besedilo vsebuje več leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak, vendar ne ovirajo sporočilnega namena.
2–3	Leksikalne in/ali oblikoslovne in/ali skladenjske in/ali pravopisne napake ponekod otežujejo razumevanje sporočila oz. nekatere pomembne informacije niso izražene dovolj jasno.
1	Zaradi veliko leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak je besedilo težko razumljivo.
0	Zaradi preveč leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak je besedilo popolnoma nerazumljivo oz. kandidat ni napisal besedila.

3. Zgradba

Število točk	Merila
3	Razčlemba besedila je ustrezna, besedilo je urejeno. Izražanje misli je ustrezno, besedilo je koherentno.
2	Razčlemba besedila je večinoma ustrezna, besedilo je pretežno urejeno. Izražanje misli je večinoma ustrezno. Besedilo je večinoma koherentno.
1	Razčlemba besedila je le delno ustrezna. Povezovanje povedi je na več mestih nelogično.
0	Besedilo ni koherentno.

► Izpitna pola 2 – Slušno razumevanje

Ob vsaki nalogi v Izpitni 2 poli je navedeno število možnih točk. Točkovanje nalog podrobneje opredeljujejo navodila za ocenjevanje.

► Izpitna pola 3 – Daljše esejsko besedilo

Ocenjujemo po teh merilih:

1. ustreznost glede besedilne vrste in vsebine (12 točk):

- ustreznost zahtevam naloge (upoštevanje zahtev glede vsebine in besedilne vrste; povezanost s temo, ustreznost trditev in informacij, sprejemljivost utemeljitev; samostojnost; izvirnost, bogastvo misli);

2. zgradba (3 točke):

- ustreznost členitve (urejenost odstavkov glede na zahteve besedilne vrste);
- ustreznost glede dolžine sestavka, urejenost rokopisa;

3. jezikovna pravilnost (10 točk):

- ustrezno besedišče (uporaba usvojenega besedišča; cilju ustrezno besedišče);
- oblikoslovna in skladenjska ustreznost;

- uporaba pravopisnih pravil;
- ustrezen slog.

Merila ocenjevanja

1. Ustreznost glede besedilne vrste in vsebine

Število točk	Merila
11–12	Besedilo v celoti ustreza zahtevam naloge. Vsebuje vse zahtevane informacije. Argumentiranje in protiargumentiranje je ustrezno. Kandidat večinoma dokazuje samostojnost. Sporočilni namen je dosežen.
9–10	Besedilo v celoti ustreza zahtevam naloge in vsebuje vse zahtevane informacije. Sestavek je manj miselno bogat in izviren. Sporočilni namen je še zmeraj jasen.
7–8	Besedilo sicer ustreza zahtevam naloge, vendar kaže na nekatere pomanjkljivosti. Sestavek je manj miselno bogat in izviren, vsebuje pa tudi neustrezne elemente. Ponekod je besedilo manj jasno, vendar je sporočilni namen kljub temu dosežen.
5–6	Besedilo le delno ustreza zahtevam naloge, saj večine zahtev ne upošteva. Na nekaterih mestih je sestavek nejasen, zato je sporočilni namen le delno dosežen.
3–4	Zahtevam ustreza manj. Besedilo je komaj razumljivo.
1–2	Zelo malo ustreza zahtevam. Besedilo je skoraj nerazumljivo.
0	Besedilo ni v skladu z zahtevano temo oz. kandidat ni napisal besedila.

2. Zgradba

Število točk	Merila
3	Razčlemba besedila je ustrezna, odstavki so urejeni. Izražanje misli je ustrezno, kandidat navaja argumente in protiargumente, demonstrira s primeri in citati. Besedilo je koherentno.
2	Razčlemba besedila je večinoma ustrezna, odstavki so urejeni. Izražanje misli je večinoma ustrezno, kandidat ponekod navaja argumente in protiargumente ter demonstrira s primeri in citati. Besedilo je večinoma koherentno.
1	Razčlemba besedila na odstavke je le delno ustrezno. Povezovanje povedi je na več mestih nelogično. Besedilo vsebuje malo argumentov, protiargumentov, citatov in primerov.
0	Besedilo ni koherentno.

3. Jezikovna pravilnost

Število točk	Merila
9–10	Besedilo v celoti oz. skoraj v celoti ustreza leksikalnim, oblikoslovnim in skladenjskim zahtevam. Ne vsebuje večjih pravopisnih napak oz. vsebuje le nekaj manjših. Kandidat ima bogato besedišče.
7–8	Besedilo kljub nekaterim manjšim pomanjkljivostim glede besedilne vrste in vsebine ustreza zahtevam naloge. Besedišče je primerno. Besedilo ima nekaj manjših slogovnih pomanjkljivosti. Sporočilni namen je dosežen.
5–6	Besedilo vsebuje več leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak. Pomanjkljivosti so ponekod na ravni besedišča in v slogu. Sporočilni namen je dosežen.
3–4	Leksikalne in/ali oblikoslovne in/ali skladenjske in/ali pravopisne napake ponekod otežujejo razumevanje sporočila. Besedišče je skromno. Besedilo vsebuje več slogovnih napak in je težko razumljivo.

2	Besedilo vsebuje veliko leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak. Besedišče je revno oz. pogosto neustrezno.
1	Zaradi veliko leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak je besedilo skoraj popolnoma nerazumljivo. Besedišče je zelo revno oz. večinoma neustrezno.
0	Zaradi preveč leksikalnih in/ali oblikoslovnih in/ali skladenjskih in/ali pravopisnih napak je besedilo popolnoma nerazumljivo oz. kandidat ni napisal besedila.

USTNI IZPIT

Pri ocenjevanju vseh treh delov ustnega izpita upoštevamo bogatost kandidatovega besedišča, njegovo jezikovno kulturo, ustreznost teme, pravorečje in izgovarjavo.

Merila ocenjevanja za 1. in 3. nalogo:

Število točk	Merila
5	Bogato besedišče. Ustrezna izgovarjava, naglas in intonacija. Jezikovnih napak skoraj ni. Tekoče govorjenje, brez zastojev. Kandidat samostojno začenja in usmerja pogovor.
4	Ustrezno besedišče. Dobra izgovarjava, naglas in intonacija. Nekaj manjših jezikovnih napak. Občasni zastoji. Kandidat vodi pogovor dokaj samostojno.
3	Besedišče je večinoma ustrezno, vendar je nekaj napak pri izbiri besed. Povprečna izgovarjava, brez večjih napak. Narejeno pa je nekaj večjih jezikovnih napak. Sporazumevanje ponekod zastaja. Kandidat večinoma govori le na pobudo izpraševalca.
2	Skromno besedišče, vendar to ne moti sporazumevanja. Slaba izgovarjava, ki ponekod moti sporazumevanje. Veliko jezikovnih napak, vendar ne motijo sporazumevanja. Sporazumevanje pogosto zastaja. Kandidat se dokaj opira na izpraševalca.
1	Zelo skromno besedišče in slaba izgovarjava otežujeta pogovor. Preveč jezikovnih napak in zastoji onemogočajo sporazumevanje. Kandidat ni sposoben voditi pogovora oz. govori »na pamet«.
0	Če kandidat ne spregovori, dobi 0 točk.

Pri 2. nalogi poteka ocenjevanje po zgoraj navedenih merilih tako, da rezultat pomnožimo z 2. Zato je pri tej nalogi mogoče doseči 10 točk.

3.3.3 Končna ocena

Končna ocena izpita splošne mature je seštevek odstotnih točk vseh štirih delov (izpitnih pol 1, 2 in 3 ter ustnega izpita). Državna komisija za splošno maturo na predlog Državne predmetne komisije za splošno maturo za madžarščino kot materni jezik določi merila za pretvorbo odstotnih točk v ocene od nezadostno (1) do odlično (5). Način pretvorbe odstotnih točk v ocene je enak za spomladanski in jesenski izpitni rok splošne mature.

4 IZPITNE VSEBINE IN CILJI

Maturitetni izpit iz madžarščine kot drugega jezika meri poznavanje v učnem načrtu določenih obveznih vsebin in uresničitev ciljev.

Izpitne naloge za splošno maturo temeljijo na besedilih naštetih tematskih sklopov.

Pri ustnem izpitu kandidat vodi pogovor z izpraševalcem v enem izmed tematskih sklopov, tako pa dokazuje svojo jezikovno in sporazumevalno zmožnost. Namen izpita ni zgolj dokazovanje poznavanja vsebin iz učbenika, temveč spontana in duhu jezika primerna uporaba usvojenega jezikovnega znanja v praksi.

4.1 Tematski sklopi

Kandidat v okviru spodaj navedenih tematskih sklopov dokazuje bogatost svojega besedišča in sposobnost uporabe jezikovnega znanja v praksi.

1. Predstavim se

- ime, priimek
- rojstni podatki
- starost
- naslov, prebivališče
- narodnost
- poklic, delovno mesto
- zunanje in notranje lastnosti
- interesi

2. Družina, dom, rojstni kraj

- predstavitev družine in družinskih članov
- odnosi med generacijami
- družinski prazniki
- sorodstvene vezi
- dom in rojstni kraj
- predstavitev doma
- stanovanje, hiša

3. Šola, učenje, poklicna naravnost

- vrste šol
- predmeti
- učne navade, strategije
- dijaško življenje
- odnos med učiteljem in dijakom
- šolske prireditve
- dejavnosti
- izbira poklica
- zaposlitev
- gospodarstvo
- socialne razmere

4. Prosti čas, šport, zabava

načrtovanje in organizacija prostega časa
dejavnosti za prosti čas, konjički
šport in rekreacija
telesna vadba
športna tekmovanja
olimpijske igre
branje
izleti
kino, gledališče
radio, televizija

5. Medčloveški odnosi, kakovost življenja

prijateljstvo
ljubezen
odnos med moškim in žensko
običaji
človek in svet okoli njega
skrb za starejše

6. Prehranjevanje

hrana, pijača
gostoljubje
pogrinjek, praznični meni
v restavraciji
jedilni list
recepti
zdrava prehrana

7. Zdravo življenje

telo, deli telesa
splošno počutje
osebna higiena
bolezni, poškodbe
zasvojenost
kajenje, uživanje alkoholnih pijač in droge
gibanje
pomen prehrane

8. Naše okolje

onesnaževanje okolja
okoljevarstvo
globalno segrevanje
odgovornost posameznika

9. Vreme

vreme
koledar, deli dneva, ura
letni časi, meseci
dogodki
živalski in rastlinski svet

10. Oblačenje

moda
trend
blagovna znamka

11. Storitve

pri zdravniku
na pošti
na banki
druge storitve

12. Nakupovanje

nakupovalne navade
artikli/izdelki
vrste trgovin
nakupovalni centri
načini plačila
denar
kreditne kartice
reklama

13. Družba, življenje v Evropi, državljanska kultura

človekove pravice
svoboda
demokracija
evropskost
Evropska unija
Evropski parlament
volitve
državlanske pravice in dolžnosti

14. Geografske značilnosti

geografske značilnosti Evrope,
Madžarske, Slovenije
mesta
kulturni spomeniki
znamenitosti

15. Potovanje

počitnice
načrtovanje potovanja
turizem
nakupovalni turizem
mesta
letovanje
letovišča
pogostitev, gostoljubje
znamenitosti

16. Promet

potovanje
prevozna sredstva

prometni znaki
vožnja avtomobila
vozni red
vozovnica

17. Znanost in tehnika

razvoj znanosti in tehnike
madžarski znanstveniki

18. Kultura, umetnost

človek in umetniško ustvarjanje
zgodovina gledališča
filmska umetnost
književnost
glasbena umetnost

19. Kulturna zgodovina, prazniki

pomembni evropski in madžarski
zgodovinski dogodki
evropske znamenitosti
družinski, cerkveni, narodni prazniki
pomen praznikov

20. Človek in jeziki

govor in jezik
izvor in pomen madžarskega jezika
materni jezik
tuji jezik
jezik okolja, drugi jezik
večina
manjšina
pravice manjšin

Druga naloga pri ustnem izpitu je lahko povezana s temi tematskimi sklopi: 13., 14., 17., 18., 19. in 20.

4.2 Sporazumevalni nameni

Pri izpitu merimo uresničitev spodaj naštetih sporazumevalnih namenov posamičnega pojmovnega sklopa na vseh štirih področjih zmožnosti. Poznavanja sporazumevalnih funkcij ne merimo posebej, saj so te vključene v druge naloge. Pri tvorjenju krajšega sestavka oziroma pri ustnem izpitu mora biti kandidat ponekod prepričljiv in ponekod mora utemeljevati.

1. Sporazumevalni nameni pri družbenih stikih

Kandidat dokaže, da zna: pozdraviti, se posloviti, nekoga ogovoriti, predstaviti se; poizvedovati po nečem, odzvati se na zanimanje; zaprositi za dovoljenje in se na to odzvati; zahvaliti se za nekaj, se odzvati na zahvalo; opravičiti se in odzvati na opravičilo; čestitati, izraziti dobre želje in se na to odzvati.

2. Sporazumevalni nameni za izražanje čustev

Kandidat dokaže, da zna izraziti veselje, začudenje, žalost, obžalovanje.

3. Sporazumevalni nameni za izražanje mnenj

Kandidat dokaže, da zna izraziti svoje mnenje, strinjanje oziroma

nestrinjanje, ugajanje in nenaklonjenost, želje, prošnje, potrebe in možnosti oziroma se zna odzvati na mnenje drugih.

4. Sporazumevalni nameni za izmenjavo informacij

Kandidat dokaže, da zna poimenovati in opisati stvari, pripovedovati o dogodkih, označiti osebe, zaprositi in dati informacijo, odgovoriti pritrdilno ali odklonilno na postavljeno vprašanje.

5. Sporazumevalni nameni, ki vplivajo na partnerjevo dejavnost

Kandidat dokaže, da zna izraziti prošnjo, prepoved, poziv, zaprositi za pomoč in se odzvati na prošnjo; predlagati in se odzvati na predloge; izraziti vabilo in se mu odzvati.

6. Sporazumevalni nameni, značilni za interakcije

Kandidat dokaže, da zna postaviti vprašanje, zastaviti povratno vprašanje; zaprositi za ponovitev; izraziti nerazumevanje povedanega; sogovorca zaprositi npr. za glasnejši ali počasnejši govor.

4.3 Jezikovne zmožnosti in jezikovno znanje

Štiri področja zmožnosti – bralna, pisna, slušna in govorna zmožnost – so v vsakdanjem življenju zelo prepletene. Način branja, pisanja, poslušanja in govora je vsakič odvisen od namena sporočanja.

Zmožnost slušnega razumevanja

Kandidat:

- razume bistvo poslušanega besedila in zna, upoštevajoč navodila, poiskati zahtevane pomembne podatke (vsakdanja, javna in publicistična besedila v obliki monologa: poročilo, obvestilo, informacija, reklamno besedilo, televizijski spored, reportaža, poljudnoznanstveno besedilo; besedila v vsakdanjih govornih položajih in zahtevnejša dialoška besedila, publicistična besedila v obliki dialoga);
- reši pisne naloge v zvezi s poslušanim besedilom (iskanje informacij, povzemanje, ugotavljanje bistva, povezovanje slike z besedilom, ugotavljanje značilnosti govornega položaja, iskanje pomena besed);
- dokazuje zmožnost kritičnega, logičnega mišljenja, zmožnost sklepanja in razlaganja.

Zmožnost bralnega razumevanja

Kandidat:

- zna brati enostavnejša besedila (osebno pismo, reklamno besedilo, jedilni list, vremensko napoved, obvestilo, predstavitev, napotek) ter zahtevnejša vsakdanja, javna in publicistična besedila (oglas, reklamno besedilo, navodilo za uporabo, oglas za delovno mesto, razpis/natečaj, časopisni članek, intervju, reportaža, poljudnoznanstveno besedilo), ki vsebujejo tudi neznane jezikovne elemente;
- zna se orientirati v besedilu, poiskati in razumeti bistvene informacije;
- zna rešiti z besedilom povezane pisne naloge (iskanje informacij, povzemanje, ugotovitev bistva, povezovanje slike z besedilom, ugotavljanje značilnosti govornega položaja);
- zna brati umetnostna besedila (pesem, roman ali odlomek iz romana, novelo), razume njihovo bistvo in sporočilo, ugotovi temo, kraj in čas dogajanja, označi osebe;
- dokazuje zmožnost kritičnega, logičnega mišljenja, zmožnost interpretacije in aktualizacije problema.

Govorna zmožnost

Kandidat:

- zna se spontano in smiselno vključiti v pogovor o vsakdanjih in zahtevnejših temah, sposoben je take pogovore začeti, nadaljevati in ustrezno zaključiti, tako da upošteva načela vljudnega izražanja;
- zna jasno izraziti sporazumevalne namene (npr. predstavitev, zahvala, telefonski pogovor, nakupovanje, napotitev);
- se zna vključiti v vodene situacijske pogovore in igro vlog;
- zna pripovedovati o dogodkih, opisati kraj, predmet; izdelek, delovni postopek in označiti osebo;
- zna povzeti bistvo dane teme;
- zna predstaviti vsebino literarnih del, označiti junake, ovrednotiti njihovo vedenje, razčleniti prebrana dela;
- zna posredovati in interpretirati krajše slovensko besedilo v madžarščini;
- zna izraziti svoje mnenje, vrednotiti, utemeljevati in zanikati;
- se izraža po pravilih jezikovne norme.

Zmožnost pisanja

Kandidat:

- zna pisati vsakdanja, javna, uradna in publicistična besedila;
- zna rešiti pravopisne, jezikovne naloge, naloge bralnega razumevanja in drugo;
- zna povzeti vsebino prebranih literarnih besedil, pripraviti oznako, na podlagi predpisanega književnega besedila po danih navodilih napisati daljše esejsko besedilo;
- zna izraziti svoje mnenje, zna utemeljevati in zanikati;
- pozna zahteve glede tvorbe, zgradbe in sloga besedilnih vrst ter upošteva koherentnost besedila;
- uporablja ustrezno besedišče ter ustrezen jezikovni slog in register;
- zna prenesti informacije slovenskega besedila v madžarščino;
- zna pri pisanju daljšega esejskega besedila uporabljati enojezične in dvojezične slovarje.

Po danih navodilih zna tvoriti ta besedila:

- pripoved,
- opis,
- oznako,
- razglednico,
- zasebno in uradno pismo,
- prijavo (npr. na razpis),
- prošnjo,
- življenjepis,
- opravičilo,
- vabilo,
- oglas.

Jezikovno znanje

Od kandidata ne pričakujemo opredelitve pojma, reprodukcije naštetih načel in pravil, temveč njihovo uporabo pri tvorjenju in razčlenjevanju besedil. Izhajajoč iz tega, mora kandidat slovnična pravila in pojave prepoznavati ter jih uporabljati v skladu z jezikovnim okoljem oziroma sporazumevalnim položajem.

Kandidat dokazuje obvladovanje jezikovnega znanja/struktur, tako da:

- pravilno uporablja dolge in kratke samoglasnike in soglasnike,
- uporablja glasoslovne zakone,
- pravilno naglašuje besede in besedne zveze,
- govori s pravilno intonacijo,
- izraža dejanje, dogajanje in stanje v različnih časih in naklonih,
- ustrezno uporablja določno in nedoločno spregatev glagola,
- ustrezno uporablja glagol v povedih (povedek),
- ustrezno uporablja samostalnik v ednini in množini ter končnice za izražanje različnih svojilnih oblik samostalnika,
- zna k samostalnikom ustrezno dodati sklonila in postpozicije,
- ustrezno uporablja samostalnik v različnih stavčnih členih (osebek, povedek, predmet, prislovno določilo, svojilni prilastek),
- ustrezno uporablja pridevnike v povedih,
- ustrezno stopnjuje pridevnike,
- ustrezno uporablja pridevnik v vlogi različnih stavčnih členov (povedek, kakovostni prilastek),
- ustrezno uporablja števnik in jim dodaja končnice,
- ustrezno uporablja različne vrste zaimkov v povedih,
- ustrezno uporablja različne sklonske oblike osebnih zaimkov,
- ustrezno uporablja nedoločnike in deležnike v povedih in različnih transformacijah,
- ustrezno uporablja prislove v povedih,
- ustrezno uporablja določni in nedoločni člen v povedih,
- ustrezno uporablja postpozicije in njihove svojilne oblike,
- pozna in uporablja pogostejše priredne in podredne veznike,
- razlikuje funkcijo veznikov v enostavnih in večstavčnih povedih ter v besedilu,
- ustrezno uporablja glagole s predponami in zna izbrati pomenu primerno predpono,
- ustrezno uporablja pomožne glagole (*tud, akar, szeret, szabad, illik, kell, lehet*),
- pozna in ustrezno uporablja predloge (*nem, -e*),
- dokazuje, da je sposoben tvoriti iz določene besedne vrste novo besedo,
- uporablja eno- in večpomenske besede, homonime, sopomenke in protipomenke,
- ustrezno uporablja pogostejše stalne besedne zveze,
- zna tvoriti povedi z ustreznim besednim redom in zgradbo,
- pri tvorbi povedi zna uporabljati ustrezne veznike in predložne ustreznike,
- zna preoblikovati enostavne povedi v zložene in nasprotno,
- ustrezno upošteva vezne elemente besedil,
- upošteva osnovna načela in pravila madžarskega pravopisa.

4.4 Izbor umetnostnih besedil in tematski sklop iz književnosti

Državna predmetna komisija za splošno maturo za madžarščino kot materni jezik razpiše za zaključni letnik tematski sklop iz književnosti oziroma izbor umetnostnega besedila/umetnostnih besedil za pisno preverjanje znanja iz književnosti (za daljše esejsko besedilo).

Izbor umetnostnega besedila oziroma umetnostnih besedil se za zaključni letnik objavi pred začetkom šolskega leta, in sicer v skladu s *Koledarjem splošne mature*, na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si).

► Pisni izpit

Pisno preverjanje poznavanja umetnostnih besedil zajema Izpitna pola 3. Kandidat napiše daljše esejsko besedilo na temo iz književnosti, zato mora dobro prebrati izbrano/-a umetnostno/-a besedilo/-a.

Kandidat z razčlenjevanjem umetnostnih besedil dokazuje literarno in splošno razgledanost, zmožnost izražanja in razčlenbe ter kritičnega mišljenja in izražanja mnenja. Dokazuje tudi, da je postal samostojen bralec umetnostnih besedil.

Na podlagi navodil kandidat izrazi mnenje o literarnem delu, razlaga in vrednoti dejanja glavnih junakov in njihove vedenjske vzorce. Pri tem pazi na vsebino, jezik in zgradbo sestavka.

4.5 Seznam umetnostnih besedil za ustni izpit

Poleg v poglavju 4.1 izpitnega kataloga določenih tematskih sklopov 13, 14, 17, 18, 19 in 20 se pri ustnem izpitu (2. naloga) meri še poznavanje spodaj navedenih umetnostnih besedil.

poezija (kratek avtorski portret, interpretacija pesmi):

- Kölcsey Ferenc: Himnusz
- Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet, Szeptember végén
- Ady Endre: Lédával a bálban, Őrizem a szemed
- József Attila: Tiszta szívvel

pripovedi oziroma novele (navodilom ustrezno razčlenjevanje):

- Móricz Zsigmond: A hét krajcár
- Kosztolányi Dezső: A kulcs
- Csáth Géza: A kis Emma
- Füst Milán: Azok a gonosz gyerekek
- Déry Tibor: Szerelem
- Szabó Magda: Angyal
- Gyurkovics Tibor: A tanár úr notesza
- Szakonyi Károly: Pesti nyár
- Temesi Ferenc: A szónok

romani oziroma skrajšana različica romana:

- Örkény István: Tóték (Hungarolingua)
- Sarkadi Imre: Gyáva

5 PRIMERI NALOG ZA PISNI IZPIT

5.1 Naloge zaprtega tipa

Prikazani so samo nekateri tipi nalog.

► Naloga alternativne izbire – izbira med DA/NE

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd karikázza be az I-t (igen) vagy a H-t (hamis)!

Nyugalomterápia – interjú Caramel

Hivatalosan november 9-én kerül boltokba a Megasztár 2 tehetségkutató verseny győztesének, Caramelnek a bemutatkozó albuma, Nyugalomterápia címmel. Caramel többek között lemezéről és a stúdiómunka varázsáról mesél a vele készült interjújában.

- A nagylemeznek különös címet találtál: Nyugalomterápia.
- Volt egy azonos című dal, ami nem került fel az albumra. Az volt a lényege, hogy a mai világban milyen jó bármilyen apróságtól egy kicsit megnyugodni. Amikor a stúdióban meghallgattuk a kész lemezt, rögtön beugrott ez a cím. Azt szeretném, hogy az embereknek menedéket jelentsen a lemez ebben a rohanó, hülye világban.
- Milyen volt a stúdiómunka?
- Kezdetben nagyon nehéz volt. Az első dalt két hét alatt készítettük el. Később, mikor belejöttem, volt olyan szerzemény, amit két óra alatt vettünk fel. Most voltam először stúdióban, és ez teljesen új magatartást igényelt. Teljesen ki kellett nyílnom a hangmérnök előtt, ami szerencsére nem volt nehéz. Mindent egybevéve, nagyon élveztem. Számomra nincs nagyobb öröm az alkotásnál. Amint lehet, újra stúdióba megyek. Nem lesz munkából hiány, mert hamarosan kezdjük Eszti lemezét felvenni.
- Valószínűleg erre kíváncsiak a legtöbben: dolgoztatok együtt a barátnőddel?
- Az albumon van két duettünk. Eszter lemezét együtt készítjük, és várhatóan ahhoz is felveszünk néhány duettet. Ő nagyon önálló, de úgy érzem, hasznát veheti a tapasztalataimnak a hangszerelésnél. Ő is segített nekem a lemezem készítésében, három dalban vokálozott.
- A megjelenés előtt megmutattad neki vagy a családtagoknak a lemezt?
- Babonából nem mutattam meg a lemezt a rokonaimnak és a barátoknak, mert nem tudnának objektív véleményt mondani. Ráadásul a családom már sok dalt ismer korábbról.
- Mikor számíthatunk lemezbemutató koncertre?
- A tervek szerint december 21–22-én lesz a Kongresszusi Központban, és jövőre tervezünk lemezbemutató turnét. Addig csatlakozom a megasztáros turnéhoz.
- A betegséged miatt hónapokra eltiltottak az élő fellépésektől. Nehéz volt visszatérni a színpadra?
- Fel kellett rá készülnöm fizikailag és lelkileg is. Megint a „nulláról” kellett kezdenem, olyan volt, mintha megint első alkalommal álltam volna színpadon.
- Mint a Megasztár nyertese hogy látod: meddig működhet egy ilyen tehetségkutató?
- Biztos, hogy Eszterrel nézni fogjuk a következő szériát is, mert nagyon érdekel minket. Szerintem addig tud működni, amíg hagyják, mert rengeteg tehetség van a világon.

Soós Levente (a www.danubius.hu nyomán)

1.1 Az interjú valószínűleg a lemez megjelenése előtt készült.	I / H
1.2 A lemez az egyik rajta levő dalról kapta a címét.	I / H
1.3 A címnek szimbolikus üzenete van.	I / H
1.4 Caramel stúdiós tapasztalatainak hiánya miatt eleinte lassan ment a munka.	I / H
1.5 A lemezfelvételt nehezítette Caramel zárkózottsága.	I / H
1.6 A közeljövőben barátnőjének segít lemezt készíteni az énekes.	I / H
1.7 A Nyugalomterápián Eszti csak vokálozott.	I / H
1.8 Eszter lemeze készítésében támaszkodhat Caramel hangszerelési ismereteire.	I / H

- 1.9 Caramel családja számára az album legtöbb dala ismeretlen. I / H
1.10 Az énekes még az év vége előtt lemezbemutató körútra indul. I / H
1.11 Caramel nemrég hosszabb ideig nem énekelhetett élőben. I / H
1.12 A Megasztár tehetségkutató műsornak nem várható folytatása. I / H
(12 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

- 1.1 igaz 1 pont
1.2 hamis 1 pont
1.3 igaz 1 pont
1.4 igaz 1 pont
1.5 hamis 1 pont
1.6 igaz 1 pont
1.7 hamis 1 pont
1.8 igaz 1 pont
1.9 hamis 1 pont
1.10 hamis 1 pont
1.11 igaz 1 pont
1.12 hamis 1 pont

Skupaj 12 točk.

► Naloga izbirnega tipa

Írja a vonalra a helyes megoldás előtti betűjelet!

- 1.1 Tavaly márciusban részt vettem egy _____.
A szavalóversenynél
B szavalóversenyben
C szavalóversenyre
D szavalóversenyen
- 1.2 ____ holnapra a találkozót!
A Nem beszélje meg
B Ne beszélje meg
C Nem megbeszélje
D Ne megbeszélje
- 1.3 Sok ____ játszik ebben az együttesben.
A barátok
B barátaim
C barátom
D barátaimak
- 1.4 Az ügyfelek mindig megbízhatnak _____.
A rajtunk
B ránk
C bennünk
D rólunk

(4 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

- 1.1 D 1 pont
1.2 B 1 pont
1.3 C 1 pont
1.4 C 1 pont

Skupaj 4 točke.

► Naloga dopolnjevanja

Egészítse ki a szöveget megfelelő toldalékokkal, illetve írja le a zárójelben megadott szavak toldalékolt alakját!

Nagyon sok tudós szerette volna már megfejt _____ a delfinek magas intelligenciájának rejtélyét, de az igazi ok a mai nap _____ titokban maradt. A delfinek _____ feltűnően nagy méretű agy _____ van. _____ (ez) ellenére mindenki _____ megdöbbsent a ravaszságuk. Barátság _____ állatok. Egy különleges, gazdag nyelv _____ társalognak egymás _____. Nehéz helyzet _____ mindig egymás segítségére sietnek. Különösen a kicsi _____ élvezik a csoport védelmét. Még a cápák is félnek _____ (ők).

(12 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

megfejtési (1 pont); napig (1 pont); delfineknek (1 pont); agyuk (1 pont); Ennek (1 pont); mindenkit (1 pont); Barátságos (1 pont); nyelven (1 pont); egymással (1 pont); helyzetben vagy helyzetekben (1 pont); kicsik vagy kicsinyek (1 pont); tőlük (1 pont)

Minden esetben csak a helyesen leírt toldalékért jár a pont.

Skupaj 12 točk.

5.2 Naloge polodprtega tipa

Prikazani so samo nekateri tipi nalog.

► Naloga krajših in daljših odgovorov

1. primer: odgovori na vprašanja

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, majd röviden válaszoljon a kérdésekre!

A HÓNAP ESEMÉNYEI

VILÁGNAPOK

NOVEMBER 20. – FÜSTMENTES VILÁGNAP

Ezen a napon a dohányzás veszélyeire hívják fel az emberek figyelmét. A dohányzás körülbelül 400 évvel ezelőtt terjedt el Európában. Rendkívül káros szenvedély, mert a füst ingerli a légutakat, köhögést okoz. A dohányban mérgező anyagok is vannak, többek közt nikotin. Ez megbetegítheti a tüdőt, a szívet, az ereket. A dohányzás nemcsak azoknak az embereknek okoz egészségkárosodást, akik dohányoznak, hanem a dohányfüst környezetében élő nem dohányzóknak is.

NOVEMBER 27. – A VÉRADÓK NAPJA

A vér testünk éltető nedve, mely folyamatosan kering szervezetünkben. A vér szállítja minden testrészünkbe az élethez nélkülözhetetlen tápanyagot, a levegőt, és ha betegek vagyunk, a gyógyszereket. Balesetek, műtétek közben a betegek sok vért veszíthetnek, ezt pótolni kell. Ezért a Magyar Vöröskereszt, a vérellátó-központok, a kórházak véradást szerveznek, hogy az egészséges emberek véradással segíthessenek beteg társaikon.

HÍRES EMBEREK

ILLYÉS GYULA

Író, költő, népmesegyűjtő. Tolna megyében, Felsőrácegrespusztán született 1902. november 2-án. Költészete és prózája gyermekkori élményeit őrzi. A legszegényebb földművesek életét mutatja be. Tisztelettel emlékezik meg a pusztai cselédekről és kézművesekről, akiknek szavát nem felejtette el akkor sem, amikor tehetsége révén pályáján nagy sikereket ért el. Reméljük, sokan ismerik a Hetvenhét magyar népmese című könyvét. Ebben a gyűjteményben hazánk különböző tájainak meséit gyűjtötte össze, megőrizve a mesék eredeti nyelvét.

ADY ENDRE

Költő, a magyar líra egyik legnagyobb egyénisége. Érmindszenten született 1877. november 22-én. Itt töltötte gyermekéveit. Zilahon érettségizett, majd Debrecenben és Nagyváradon volt újságíró. Különösen sokan olvassák szerelméhez, Lédához szóló, valamint Istenhez forduló verseit.

TÖRTÉNELMI ÉVFORDULÓK

<p>1849. NOVEMBER 20. E napon déli tizenkét órakor adták át a forgalomnak a Budát és Pestet összekötő Lánchidat. A híd építésének kezdeményezője gróf Széchenyi István volt. A hidat az angol William Thierney Clark tervezte, az építést Adam Clark vezette. A munkálatok 1840. július 28-án kezdődtek el. A budai hídfő alapkövetételére 1842. augusztus 24-én, a pestiére 1845. augusztus 11-én került sor. A Lánchíd, amelyet Kossuth Lajos javaslatára Széchenyiről neveztek el, 1848 nyarára majdnem elkészült. A 48-as hadiesemények miatt azonban az építés szünetelt. A hidat – a szükséges munkálatok elvégzése után – 1849 őszén adták át. Az első állandó híd így végérvényesen összekötötte és egyesítette a két nagy városrészt, Budát és Pestet.</p>	<p>1494. NOVEMBER 24. E napon halt meg Kinizsi Pál. Mátyás király egyszerű sorból származó, legendás erejű hadvezére korán kezdte a katonáskodást, vitézségével kitüntette magát Mátyás morva- és csehországi hadjárataiban, és a híres fekete sereg egyik vezére lett. A király több birtokkal is megjutalmazta, ezek közül a legismertebb a nagyvázsonyi vár. Mátyás király a török elleni harcokban szerzett érdemeiért bárói címet adományozott neki. Mátyás halála után országbíró lett, s a déli országhatárt védelmezve több győzelmet aratott a benyomuló törökök ellen.</p>
--	---

A Szivárvány 2003. novemberi száma nyomán

1.1 Mi a közös a felsorolt évfordulókban?

_____ (1 pont)

1.2 Mi a november 20-ai világnap célja?

_____ (1 pont)

1.3 Miért nem tanácsos nem dohányzók társaságában dohányozni?

_____ (1 pont)

1.4 Mi a vér alapvető funkciója?

_____ (1 pont)

1.5 Mi a véradási akciók célja?

_____ (1 pont)

1.6 Miben mutatkozik meg az író szülőföldjéhez való kötődése?

_____ (1 pont)

1.7 Hogyan készült a Hetvenhét magyar népmese című könyv?

_____ (1 pont)

1.8 Ki ihlette a nagy költő szerelmes verseit?

_____ (1 pont)

1.9 Miért nem készült el a Lánchíd 1848-ban?

_____ (1 pont)

1.10 Miért számított jelentős eseménynek a híd megépülése?

_____ (1 pont)

1.11 Mit kapott Kinizsi Pál Mátyás királytól a vitézségéért? Két dolgot említsen!

_____ (2 pont)

(12 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

1.1 Uganannak a hónapnak (november) az eseményei.	1 pont
1.2 Az, hogy tájékoztasson a dohányzás veszélyeiről. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.3 Mert a dohányfüst náluk is egészségkárosodást okozhat. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.4 A vér szállítja testünkben a levegőt. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.5 Az, hogy az egészséges emberek segíthessenek beteg társaikon. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.6 Abban, hogy az ottani emberekről írt. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.7 A szerző összegyűjtötte a különböző tájegységek meséit. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.8 Léda.	1 pont
1.9 Mert a hadiesemények miatt szünetelt az építés. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.10 Mert a híd végérvényesen összekötötte a két városrészt. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
1.11 Birtokokat és bárói címet.	2 pont
- Skupaj 12 točk.

2. primer: tvorba povedi

Alkosson mondatot a felsorolt szavakból!

interjú, szeptember, sok, fiatal, készít, a, diáklap, újságíró

(2 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

Pl.: Szeptemberben sok fiatal újságíró készített interjút a diáklapba. (2 pont)

Egyéb helyes mondat is elfogadható. A tökéletes megoldásért (minden megadott szó szerepel, helyes toldalékolás) 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadhatóért (hiányzik egy szó, helytelen toldalékolás) 1 pont jár.

3. primer: preoblikovanje povedi

Alakítsa át az egyszerű mondatot összetetté, az összetettet pedig egyszerűvé!

A fogyókúráim kezdete óta nem eszem kenyeret.

Egész este azt a videót néztem, amelyiket tőled kaptam.

(4 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

Azóta nem eszem kenyeret, amióta fogyókúrázni kezdtem. (2 pont)

Vagy más megfelelő.

Egész este a tőled kapott videót néztem. (2 pont)

Vagy más megfelelő.

Minden megfelelő jelentésű helyes mondatért 2 pont jár, ebből 1 pont a helyes transzformációért.

4. primer: dajanje informacij v madžarščini na podlagi slovenskega besedila

A Debrecenben élő Márk szlovéniai barátja Magyarországra költözött. Jó ideje autót keres, nemrég talált is egy hirdetést az interneten. Az ár megfelelő, de néhány részletet szeretne még megtudni róla. Mivel az eladó nem beszél szlovénul, a barátja az alábbi levélben a fiút kéri meg, hogy segítsen neki ebben. Olvassa el a levelet, és írja le magyarul, mit kér Márktól a barátja, illetve mit szeretne megtudni az autóról.

Dragi Márk!

Rdeča Toyota Yaris mi je zelo všeč, cena je tudi ugodna, vendar bi lastniku rada postavila nekaj vprašanj glede prevoženih kilometrov, servisiranja, stanja vozila, gum in porabe goriva. Zato te lepo prosim za pomoč. Prosim te, napiši, kako bi lahko lastniku avta postavila spodnja vprašanja v madžarščini.

1. Kolikšno je število prevoženih kilometrov?
2. Kako in kje so avto servisirali?
3. Je bilo vozilo kdaj karambolirano ali poškodovano?
4. Lastnik bo prodal tudi letne oziroma zimske gume?
5. Kakšna je poraba bencina?

Hvala za pomoč. Lepo pozdravljen,
Karin

Mit szeretne Márk barátja megtudni az autóval kapcsolatban? Írja be magyarul a kért információt a fenti szlovén szöveg alapján a táblázat üres rovataiba!

Karin kérése	
kilométerek	
szervizelés	
állapota	
gumik	
fogyasztás	

(6 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

Karin kérése	Arra kéri Márkot, hogy fordítsa le neki magyarra az autóra vonatkozó kérdéseit. <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
kilométerek	Hány kilométert ment a kocsí? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
szervizelés	Hogyan és hol szervizelték az autót? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
állapot	Az autót érte-e valamikor baleset vagy sérülés? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
gumik	A tulajdonos eladja-e a nyári, ill. a téli gumikat is? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont
fogyasztás	Milyen/mekkora az autó fogyasztása? <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 pont

Minden tartalmilag helyes megoldás 1 pontot ér. Ha az egyes válaszok üzenete érthetetlen, ill. ha a jelölt helytelen szót, szó szerkezetet alkalmaz, a megoldásért nem jár pont.

5. primer: prevod slovenskega besedila v madžarščino

Fordítsa le a következő szöveget magyar nyelvre!

Število prenočitev v hotelih Term Maribor je bilo lani v primerjavi z letom 2008 manjše za osem odstotkov. Največje zmanjšanje prenočitev, približno za polovico, so imeli v poslovno-kongresnem turizmu. Kljub temu je družba po besedah predsednice uprave lansko leto poslovala z dobičkom, čeprav natančen poslovni rezultat še ni znan.

(www.delo.si)

(6 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

A Terme Maribor szállodáiban az idén, a 2008. évhez viszonyítva, 8%-kal csökkent az éjszakázások/éjszakák/a szállodákban töltött éjszakák/vendégéjszakák száma. Leginkább az üzleti és kongresszusturizmusban/konferenciaturizmusban volt kevesebb vendégéjszaka, kb. a felére csökkent a számuk. Ennek ellenére a cég – az igazgatóság elnökének szavai szerint – nyereséggel zárta az évet, jóllehet a pontos hivatalos eredményt még nem ismerik.

Minden pontosan fordított mondat 2 pontot ér. A félreértett, nem pontosan fordított, a nem pontos információt közvetítő szerkezetért 1 pont levonás jár.

5.3 Naloge odprtega tipa

► Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste

Ön külföldön szeretne egy évig nyelvet tanulni. Ezért a polgármesteri hivataltól anyagi támogatást kér. Fogalmazza meg kérvényét kb. 120 szóban! Használja a megadott adatokat, a többit szabadon választhatja meg. Ügyeljen a helyesírásra és a kérvény szerkezeti követelményeire!

A kérvényező neve: Fekete Erzsébet/Ferenc
Címzett: Lendva Község Polgármesteri Hivatala
Szép János polgármester

(20 pont)

Primer:

Fekete Erzsébet
1234 Lendva
Vár utca 19.

Lendva, 2010. február 14.

Szép János polgármester úrnak
Lendva Község Polgármesteri Hivatala
1234 Lendva
Fő utca 13.

Tárgy: Anyagi támogatás kérése külföldi nyelvtanuláshoz

Tisztelt Polgármester Úr!

Fekete Erzsébet vagyok, tavaly érettségiztem a lendvai Kétnyelvű Középiskolában. Október óta a Bánffy könyvesboltban dolgozom eladóként, és besegítek a helyi kulturális programok szervezésébe is. A gimnáziumban angolt tanultam első idegen nyelvként, jelenlegi munkámhoz azonban a németre is szükségem lenne. A Népújság legutóbbi számában olvastam, hogy a polgármesteri hivatal a jövő évben anyagi támogatást nyújt külföldi nyelvtanuláshoz helyi születésű, Lendván dolgozó fiataloknak. A pályázat feltételeinek megfelelek. A támogatás lehetővé tenné számomra, hogy Ausztriában, célnyelvi környezetben tanuljam meg a német nyelvet, és azt munkámban hasznosítsam.

Kérem, hogy a pályázat értelmében szíveskedjék hozzájárulni a féléves ausztriai nyelvtanfolyamom költségeihez.

Kérésem méltányos elbírálását remélve, tisztelettel,

Fekete Erzsébet

Rešitve in navodila za ocenjevanje

A jelölt kérvényt ír a megadott témában.

Műfaji és tartalmi megfelelés: 9 pont (lásd: ÉK 2012, 11–12. oldal)

Nyelvezet: 8 pont (lásd: ÉK 2012, 11–12. oldal)

Szerkezet: 3 pont (lásd: ÉK 2012, 11–12. oldal)

Skupaj 20 točk.

► Daljše esejsko besedilo na podlagi predpisanega tematskega sklopa/knjževnega(-ih) besedil(-a)

Irodalmi fogalmazás Nagy Katalin Intőkönyvem története c. regénye alapján

Összegezze az előzményeket! Mutassa be a főszereplő és a szövegben említett férfi kapcsolatának alakulását! Vizsgálja meg, hogyan és miért változik meg a főszereplő viszonyulása! Fejtse ki véleményét a gyermek–nevelőszülő kérdésről!

A dolgozat terjedelme: 300–350 szó

A virágüzlet olyan gyönyörű volt, mint egy akvárium. Üvegfalai mögött rengeteg virág szorongott. [...]

Kati mamája elmélyülten rendezgetett egy menyasszonyi csokrot. [...]

– Vezető néni! – szőlt be az egyik kék ruhás. – Van még orgonánk? Egy úr azt keres mindenáron. [...]

Székely néni kiment, Katalin mi a nyomában. Ezt az urat megnézzük. [...]

– Jóképű – mondtam én.

– A papád lehetne – mondta Kati.

– Papának is jóképű.

– Jócskán fehéredik a haja oldalt.

– Lehet, hogy befűjták, mint te az Andrisét.

– Viszont csuda színe van, azt meg kell hagyni! Hol sültetett le így decemberben?

– Kvarcolt biztos.

– Fehér orgona! Barátom! Ennyi pénzért egy nagy kosár cikláment is kaphatott volna!

– Én is az orgonát választanám.

(Nagy Katalin: *Intőkönyvem története*, részlet)

(25 pont)

Rešitve in navodila za ocenjevanje

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Összegezi az előzményeket: 3 pont (ismeret és megértés).

0 pont: Nem vagy rosszul összegezi az előzményeket.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti az előzményeket.

2 pont: Összegezés helyett részletes tartalmat ír.

3 pont: Megfelelően, tömören összegezi az előzményeket.

Pl.: Az édesanyjával és nagynénjével élő Melinda nemrég került fel Budapestre. Itt minden szokatlan számára, nagyon hiányzik neki tisztaári családja. Anyjával csak lassan ismerkednek, eddig csak egy bizalmas beszélgetésük volt, de Melinda reménykedik, hogy sikerül igazi családdá válniuk kettejüknek. A részletben szereplő epizód egy virágüzletben zajlik, ahol Dallos Sándor Melinda édesanyjának vásárol virágot, s Melinda így vesz tudomást kapcsolatukról. *Vagy ugyanez másképpen.*

Bemutatja, hogyan alakul Melinda és Sándor kapcsolata: 3 pont (alkalmazás és elemzés).

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be kapcsolatuk alakulását.

1 pont: Felszínesen mutatja be kapcsolatuk alakulását.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be kapcsolatuk alakulását.

3 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be kapcsolatuk alakulását.

Pl.: Melinda a virágüzletben vesz tudomást arról, hogy anyja és az ismeretlen férfi közt valami lehet.

Első látásra rokonszenves számára a férfi, miután azonban értesül anyja és Sándor szándékáról

(esküvő, összeköltözés), megváltozik a véleménye. A férfi türelemmel viszonyul hozzá, időt hagy neki az elfogadásra. *Vagy ugyanez másképpen.*

Megvizsgálja Melinda viszonyulásának változását és annak okát: 4 pont (alkalmazás és elemzés).

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a lány viszonyulását.

1 pont: Csak egy-két cselekménymozzanatot ismerteti.

2 pont: Csak a változást vizsgálja meg, az okra nem tér ki.

3 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a változást és annak okát.

4 pont: Jól, teljességre törekedve megvizsgálja a viszonyulás változását és annak okát.

Pl.: Bár a virágüzletben tetszik neki a férfi, akár apaként is elfogadhatónak tartja, értesülve anyja és Sándor szándékáról (esküvő, összeköltözés), megváltozik a véleménye, hiszen attól tart, hogy anyjával éppen kibontakozó kapcsolata rossz fordulatot vesz. Sándor iránta tanúsított viselkedését (jóságos, megértő, elfogadó) nem tartja őszintének. A családban szövetségest keres Sándor ellen, de nem talál, mert mindenki megkedvelte őt. A szökéssel tetőzik lázadása, a végén szeretettel és elfogadással fordul a férfi felé, hiszen rádöbben, hogy őszinte, megbízható ember, aki tiszta szívvel szereti édesanyját. *Vagy ugyanez másképpen.*

Kifejti véleményét a gyermek-nevelőszülő kérdésről: 2 pont (szintézis és értékelés).

0 pont: Nem fejt ki véleményét.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 2012. 12–14. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 2012, 12–14. oldal)

Skupaj 25 točk.

6 USTNI IZPIT

Kandidat opravlja ustni izpit pred šolsko izpitno komisijo, ki skrbi za pravilno izvedbo tega izpita, oceni kandidatov uspeh v točkah in poskrbi za pravilen izračun točk.

Kandidat odgovarja na vprašanja z izpitnega listka za ustni izpit. Ta listek vsebuje tri naloge, ki jih sestavi Državna predmetna komisija za splošno maturo za madžarščino kot materni jezik, in teme se ne ponavljajo. Izpraševalec lahko kandidatu postavlja dodatna vprašanja, s katerimi se razčlenjujejo naloge z izpitnega listka.

Kandidat ima pravico do 15-minutne priprave na ustni izpit in pravico enkrat zamenjati izpitni listek. Ustni izpit traja največ 20 minut.

Pri ustnem izpitu kandidati z vprašanji, vezanimi na poznani tematski sklop na podlagi slikovne oziroma besedilne iztočnice, dokazujejo svojo govorno zmožnost.

Prva naloga je lahko pogovor na podlagi vizualne oziroma verbalne iztočnice oziroma igranje vlog ali pogovor o kandidatovih interesih, pogledih in doživetjih. Druga naloga je povezana s problemsko obravnavo učne snovi. Tretja naloga pa je interpretacija, obrazložitev slovenskega besedila v madžarščini.

Pri igri vlog kandidat igra sebe ali fiktivno/izmišljeno osebo v fiktivnih/izmišljenih okoliščinah. Pri izpitu splošne mature je igre vlog lahko troje vrst:

1. izmenjava informacij,
2. vzpostavitev stika z neznano osebo, z določenim ciljem,
3. situacijska igra.

6.1 Primeri nalog za ustni izpit

V predmetnem izpitnem katalogu so objavljeni zgolj primeri nalog. Državna predmetna komisija za splošno maturo za madžarščino kot materni jezik vsako leto določi kombinacijo nalog za posamezen listek. Naloge se lahko kadar koli spremenijo.

Merila za ocenjevanje ustnega izpita so objavljena v poglavju 3.3.2.

► Pogovor na podlagi vizualne iztočnice

Fogalmazza meg, Ön szerint milyen szerepet tölt be a könyv korunk emberének életében!

(Forrás: internet)

► Pogovor na podlagi verbalne iztočnice

Beszélgjen a szöveg alapján a magyar nyelv tanulásának lehetőségeiről! Ismertesse a magyar nyelv tanulása során szerzett tapasztalatait!

Az 1927 óta működő Debreceni Nyári Egyetem Magyarország legrégebb Magyar nyelvet oktató intézménye. Nyelviskolánk évente több kurzussal várja a tanulni vágyókat:

- januárban 80 órás intenzív nyelvtanfolyam (napi 8 óra);
- május-júniusban 120 órás szuperintenzív nyelvtanfolyam (napi 10 óra);

- nyáron négyhetes 120 órás, ill. kéthetes 60 órás nyelv- és kultúra tanfolyam (napi 6 óra);
- októberben 80 órás speciális intenzív nyelvtanfolyam (napi 8 óra);
- nyelvtanulás egyéni igények alapján.

A nyári kurzuson a nyelvórák mellett előadásokat kínálunk a magyar irodalom, történelem, nyelvészet, kultúrtörténet témaköréből. Szabadidős rendezvényként komolyzenei hangversenyeket, rock-koncerteket és diszkót, néptáncestet és népdaltanulást, mozit és színházi előadást szervezünk, hétvégeken pedig Kelet-Magyarország nevezetességeivel ismerkedhetnek meg hallgatónk. Résztevőinknek a kurzus alatt az egyetem területén kollégiumi elhelyezést és napi háromszori étkezést biztosítunk.

2002-ben Budapesten is nyitottunk nyelviskolát.

(Forrás: a Debreceni Nyári Egyetem ismertetője)

► Igra vlog

Tegyük fel, hogy nagyon fáj a foga. Nincs más választása, el kell mennie a fogorvosi rendelőbe. Az orvos már várja, Ön belép az ajtón, és ...

Képzelve el a szituációt, és játssza el, mi történik az orvosi rendelőben!

► Pogovor o kandidatovih interesih, pogledih, doživetjih

Fejtse ki véleményét a televízióról, a műsorokról, a tévénézési szokásainkról! Beszéljen a saját tapasztalatairól, élményeiről is! Véleményét érvekkel támassa alá!

► Pogovor o neki temi, obravnavani pri pouku

Ismertesse Zala György életútját, munkásságát!

► Pogovor o obravnavanem književnem besedilu

Ismertesse Kosztolányi Dezső A kulcs című novellájának cselekményét, fogalmazza meg az írói üzenetet!

► Posredovanje informacij iz slovenskega besedila v madžarščini

Beszéljen az alábbi szöveg alapján a témáról!

Sodobni Ljubljani pa je v prvi polovici 20. stoletja vtisnil močan osebni arhitektonski pečat Ljubljančan, veliki evropski arhitekt Jože Plečnik. Mestno podobo so dopolnili njegovi, tudi na modernejše tokove prisegajoči učenci, obenem pa tudi stvaritve 'novega vala' priznanih mladih arhitektov. Vsi različni obrazi Ljubljane se ubrano združujejo v eno samo podobo.

Ljubljana je mesto kulture, je dom številnih gledališč, muzejev in galerij, ponaša pa se tudi z eno najstarejših filharmonij na svetu. Že na samem začetku 18. stoletja, leta 1701, je bila ustanovljena Academia philharmonicorum. Gre za prvo glasbeno združenje na Slovenskem, ki je načrtno razvijalo glasbeno produkcijo in bilo nosilec glasbenega baroka pri nas.

Med častnimi člani so bili tudi skladatelji takšnega slovesa, kot so Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven in Johannes Brahms, pomembni interpreti kot violinist Nicolo Paganini, v letih 1881 in 1882 pa je v njej kot dirigent, na samem začetku svoje glasbene kariere, deloval Gustav Mahler.

Kultura je za Ljubljančane način življenja in mišljenja ter del vsakdana. V prestolnici se vsako leto zvrsti več kot 10.000 kulturnih prireditev, med katerimi posebej omenjamo 10 mednarodnih festivalov. Prebivalce Ljubljane in obiskovalce navdušujejo umetniki vseh smeri – od vrhunskih glasbenih, gledaliških in likovnih ustvarjalcev do alternativnih in avantgardnih umetnikov.

(Vir: spletna stran)

7 KANDIDATI S POSEBNIMI POTREBAMI

Z Zakonom o maturi in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti je določeno, da kandidati opravljajo maturo pod enakimi pogoji. Kandidatom s posebnimi potrebami, ki so bili usmerjeni v izobraževalne programe z odločbo o usmeritvi, v utemeljenih primerih pa tudi drugim kandidatom (poškodba, bolezen), se lahko glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje prilagodi način opravljanja mature in način ocenjevanja znanja.³

Možne so te prilagoditve:

1. opravljanje mature v dveh delih, v dveh zaporednih izpitnih rokih;
2. podaljšanje časa opravljanja (tudi odmorov; mogočih je več krajših odmorov) in prekinitev izpita splošne mature po potrebi;
3. prilagojena oblika izpitnega gradiva (npr. Braillova pisava, povečava, zapis besedila na zgoščenki, zvočni zapis besedila na zgoščenki ...);
4. poseben prostor;
5. prilagojena delovna površina (dodatna osvetlitev, možnost dviga mize ...);
6. uporaba posebnih pripomočkov (računalnik, Braillov pisalni stroj, ustrezna pisala, folije za pozitivno risanje ...);
7. izpit s pomočnikom (npr. pomočnik bralec, pisar, tolmač v slovenski znakovni jezik, pomočnik za slepe in slabovidne);
8. uporaba računalnika za branje in/ali pisanje;
9. prirejen ustni izpit in izpit slušnega razumevanja (oprostitev, branje z ustnic, prevajanje v slovenski znakovni jezik);
10. prilagojeno ocenjevanje (npr. napake, ki so posledica kandidatove motnje, se ne upoštevajo; pri ocenjevanju zunanji ocenjevalci sodelujejo s strokovnjaki za komunikacijo s kandidati s posebnimi potrebami).

³ Besedilo velja za vse predmete splošne mature in se smiselno uporablja pri posameznem izpitu splošne mature.

8 LITERATURA

Učbeniki in učna sredstva, ki jih je potrdil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, so zbrani v Katalogu učbenikov za srednjo šolo in objavljeni na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo www.zrss.si.